

Cirkulärnr: 1998:49
Diariernr: 1998/0839
Handläggare: Christer Nyqvist
Sektion/Enhet: Arbetsmarknad & Näringsliv
Datum: 1998-03-26
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Reformering av strukturfonderna

Arbetsmarknad & Näringsliv
Christer Nyqvist

1998-03-26

Kommunstyrelsen

Reformering av strukturfonderna

Den nuvarande programperioden för EU:s strukturfonder går ut sista december 1999. Den 18 mars 1998 presenterade Kommissionen sitt förslag till hur strukturfondernas regelverk skall se ut under nästa programperiod (2000-2006). Detta cirkulär disponeras i fem avsnitt: bakgrundsbeskrivning, de politiska ledorden, förslag till målstruktur, frågor om decentralisering, finansiering m.m. samt organisation och tidsplan.

Våra kommentarer till Kommissionens förslag lämnas på detta sätt.

Ett viktigt underlag för våra kommentarer är styrelsens yttrande 1997-10-10 "Svenska Kommunförbundets syn på den framtida strukturpolitikens utformning".

Den 24 mars avhölls en informationskonferens med rubricerat tema. Där framkom bl.a att regeringen kommer att inbjuda till en "hearing" den 24 april 1998. Inbjudan kommer att ställas till Kommunförbunden i samtliga län. Det sades också att alla är välkomna att lämna synpunkter på Kommissionens regelförslag. Dessa bör i så fall inlämnas till Närings- och handelsdepartementet, att Göran Aldskogius eller Leif Byman, 103 33 Stockholm. Vi är tacksamma om samtidigt en kopia sänds till oss: Svenska Kommunförbundet, att Christer Nyqvist, 118 82 Stockholm.

Kommissionens förslag till regelverk för sammanhållningspolitiken omfattar en förordning som tar upp de allmänna reglerna för strukturpolitiken och sammanhållningsfonden, särskilda förordningar för var och en av de fyra strukturfonderna och Cohesion Fund samt kommentarer till förslagen. Dessutom finns regler och kommentarer till insatserna i kandidatländerna.

Allt material finns idag på engelska, tyska och franska och kan erhållas via INTERNET, adress: <http://europa.eu.int/geninfo/whatsnew.htm> (se vidare

under den 19 mars 1998). Vi avser så snart den svenska översättningen föreligger lägga in materialet på Svenska Kommunförbundets hemsida i Internet.

Det bör observeras att tiden för att gå igenom detta omfattande regelverk varit knapp. Vi har haft endast några dagar på oss att studera regelverket. Med hänsyn härtill kan det finnas skäl att senare komplettera informationen i detta cirkulär.

Bakgrundsbeskrivning

Cohesion Report visar behovet av regelförändringar

Startsignalen för en reformering av strukturpolitiken gick i december 1995 då EU:s toppmöte i Madrid begärde av Kommissionen att se över sammanhållningspolitiken. I november 1996 kom Kommissionens första svar i "Report on Economic and Social Cohesion". I rapporten dras flera slutsatser om den hittillsvarande strukturpolitikens effekter på den ekonomiska utvecklingen i unionen. Allmänt sett menade kommissionen att strukturpolitiken haft en god effekt på tillväxten inom EU och att utjämningen mellan länderna ökat. Således har t.ex mål 1-regionernas BNP/capita vuxit från 64,6% till 67,2% av EU-medeltalet. Samtidigt konstateras att det återstår mycket att göra för att EU:s strukturpolitik skall bli mer effektiv.

Emellertid visar utvecklingen att skillnaderna mellan regionernas BNP ökat. Trots en tillväxt med 2% per år som givit 7 miljoner nya jobb sedan 1983 har samtidigt de regionala skillnaderna i fråga om inkomster och arbetslöshet ökat väsentligt. Dessutom tenderar arbetslösheten att slå hårdast mot de svagaste grupperna, ungdomar och kvinnor. Nära hälften av alla arbetslösa har varit det över ett år och ett stigande antal personer lever under existensminimum, ett förhållande som är mest markant i några av de rika och mest urbaniserade länderna.

Agenda 2000 är grunden för regelverket

Under sommaren 1997 utkom EU-kommissionens förslag till ekonomiska ramar för programperioden 2000 - 2006 och allmänna riktlinjer för en reformering av strukturpolitiken med hänsyn tagen till en kommande utvidgning österut och den gemensamma jordbrukspolitikens utformning. Sammantaget föreslår kommissionen att 275 miljarder ecu (1997 års prisnivå) avsätts för regional- och strukturpolitiska insatser under den kommande programperioden. Av dessa skall 210 miljarder ecu avsättas för de nuvarande medlemsländerna (EU-15), 45 miljarder ecu för insatser i nya medlemsländer samt 20 miljarder till Sammanhållningsfonden (Cohesion Fund) som avser insatser i de fattigaste länderna.

I Agenda 2000 betonas vikten av ökad koncentration, effektivitet och förenkling. Idag berörs 51% av EU:s befolkning av något geografiskt målområde. Andelen skall minska till mellan 35 och 40%. Förenkling skall uppnås genom förändring av målstrukturen. Tre mål och tre gemenskapsinitiativ föreslås. Sammanhållningsfonden, som syftar till att hjälpa medlemsländer att uppnå

konvergenskraven för EMU, skall stödberättiga länder som har lägre BNP än 90% av EU-medeltalet. Större kostnadseffektivitet skall uppnås genom bl.a bättre ansvarsfördelning mellan kommissionen och medlemsländerna, ökad decentralisering av administrationen och strängare kontroll och verifiering av resultaten.

Kommunförbundet delar i huvudsak kommissionens utgångspunkter i Agenda 2000 vad gäller inriktningen mot ökad koncentration, effektivitet och förenkling. Vi vill samtidigt peka på vikten av att samordna stödinsatserna så att EU-bidragen kompletterar de nationella regional- och arbetsmarknadspolitiska insatserna.

De politiska nyckelorden i reformen

Tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning är målen

Amsterdamfördraget bildar utgångspunkten för den fortsatta sammanhållningspolitiken med tydlig prioritet för åtgärder mot arbetslösheten. Det behövs fortsatta ansträngningar i linje med vad som sägs i kommissionens Agenda 2000. Prospektet med utvidgningen bidrar även till att göra frågorna om sammanhållningen mer vitala.

Tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning är de övergripande målen i en politik för varaktig ekonomisk utveckling. Strukturpolitiken kommer även i fortsättningen att vara det ledande instrumentet för att minska flaskhalsarna för att befrämja tillväxt och sysselsättning. Man pekar på att de flesta medlemsstater har vidtagit åtgärder för att öka förnyelsen av näringslivet och på uppkomsten av nya företag. Länderna har också förbättrat effektiviteten hos arbetsmarknaden genom ett batteri av nya insatser för att matcha utbud och efterfrågan. Trots detta kvarstår på nationell nivå en given begränsning för hur långt man kan gå och insikten ökar att ytterligare åtgärder för "jobcreation" återstår och kan uppnås genom insatser på lokal och regional nivå.

Förutom den traditionella åtgärdsinriktningen mot att förbättra infrastruktur och kompetensutveckling skall strukturpolitiken mer inriktas mot att skapa uthållig utveckling genom miljöinsatser samt åtgärder för att ge kvinnor och män lika möjligheter i projekt som stöds av strukturfonderna. För att ytterligare framhäva sina prioriteter kommer kommissionen inom ramen för det nya regelverket att utarbeta en vägledning (Community guideline priorities) för varje mål.

Ökad effektivitet uppnås genom klarare ansvarsfördelning

Kommissionen har sedan 1988 haft fyra grundläggande principer för strukturpolitikens tillämpning: koncentration, partnerskap, programmering och additionalitet. Inför en reformering av strukturpolitiken anser Kommissionen att det finns starka skäl att öka kraven på effektivitet i stödgivningen. En ökad effektivitet skall uppnås genom att

- medlemsstaten får ökat ansvar - även de parter som får del av strukturstödet måste påta sig ett större ansvar för de olika delarna i strukturprocessen. Samtidigt måste regering och berörda regioner ta ett ökat ansvar gentemot EU i fråga om kontroll och utvärdering.

Kommunförbundet har i sitt yttrande över den framtida strukturpolitikens utformning tydligt markerat att det är nödvändigt att medlemsstaten får ett ökat ansvar för insatser som görs i det egna landet. Frågan är om detta också i praktiken innebär att vi kan behandla EU-bidragen efter liknande principer som det svenska stödsystemet. Ett ökat ansvar för planering, programarbete och genomförande måste samtidigt tilldelas regionala och lokala självstyrelseorgan.

- partnerskapet görs djupare och bredare - alla inblandade uppmanas att delta i förberedelser, kontroll och utvärdering av fondernas tillämpning för att därmed säkerställa att strategin, prioriteringarna och åtgärderna är relevanta.

Vi tillstyrker Kommissionens förslag om att ge övervakningskommittéerna en rent nationell sammansättning av ett brett partnerskap och att partnerskapet också får ett reellt inflytande över programmen. Samtidigt bör påpekas att även partnerskapen på regional och lokal nivå måste få ett ökat inflytande i sammanhanget, inte minst de regionala självstyrelseorganen och kommunerna.

- Kommissionens ansvar blir i motsvarande grad reducerat men samtidigt tydliggjort genom mer målstyrning (se ovan), mer av tillsyn på avstånd och mindre direkt inblandning i övervakningskommittéernas verksamhet. Kommissionen föreslår att en reservfond inrättas som skall användas för att underlätta omDispositioner i halvtid.

Strukturbidragen koncentreras och förfarandet förenklas

Det förnyade politiska konceptet skall vägledas av två principer: koncentration av insatserna och enklare och mer decentraliserat genomförande. Avsikten är även här att förbättra effektiviteten i och kontrollen av stödgivningen.

- Fyra olika sätt att förbättra effektiviteten anges: (1) minskning av antalet mål och gemenskapsinitiativ, (2) förmån för integrerade i stället för fragmenterade insatser, (3) minskning av de geografiska målområdena så att dessas befolkningsandel minskar till år 2006, (4) finansiell prioritering av regioner vilkas utveckling släpar efter.

Vi är mycket tvetsamma till huruvida systemet blir enklare av det föreslagna sättet att förändra målstrukturen. Resultatet är färre rubriker och fler under rubriker, vilket inte automatiskt innebär någon förenkling.

- Vikten av att upprätta *single programming document* (SPD) för en lämplig geografisk nivå betonas liksom att alla fonderna kan samordna sina respektive insatser. Som lämplig grund för indelning av medlemsländerna i mål 1-områden anges NUTS II enligt EU:s statistikområden (NUTS = No-

menclature of Territorial Statistical Units). Motsvarande för indelning i mål 2-områden är NUTS III (=län i Sverige).

Vi vill påpeka att den föreslagna NUTS II-indelningen inte följts vid avgränsningen av nuvarande mål 6-området. Mål 6-området skulle vid en strikt tolkning av förslaget definieras som summan av de tre nordligaste NUTS II-områdena: (1) BD+AC, (2) Z+Y och (3) S+W+X. Frågan är vilken täjbarhet som senare kommer att medges vid avgränsning av de delar av området som skall vara stödberättigade eller ej. Övriga områden på NUTS II-nivå är Stockholms län, Östra Mellansverige (C,D,E,T,U), Småland (F,G,H,I), Sydsverige (Blekinge och Skåne län), Västsverige (Västra Götaland och Hallands län).

- Med beaktande av medlemsländernas förslag avser kommissionen att låta dessas program vara avgörande för kommissionens engagemang inom vart och ett av de tre målen. Avsättning av EU-bidrag sker sedan i enlighet därmed.
- Kommissionen uppmanar till effektiv hushållning av strukturfondsmedlen och till att utvärdering och kontroll görs på alla nivåer. Kommissionen innehåller en reserv på 10% för att stävja eventuella missbruk i genomförandet, eller för att stimulera de mest framgångsrika projekten.
- För att kunna följa genomförandet föreslås att kommissionen får närvara vid beslutsgruppsmöten, två årliga möten för diskussion om genomförandet respektive finansiell kontroll, ett möte i halvtid för eventuella omallokeringar i programmen samt ett före slutet av programperioden.

Förslag till målstruktur

Kommissionen föreslår att man minskar antalet målområden till tre för att bättre kunna koncentrera insatserna. Avsikten är att andelen av EU:s befolkning som täcks av målområden ska minska från nuvarande 51% till mellan 35% och 40%.

Mål 1 - Regioner vilkas utveckling sackar efter

Mål 1-områden ska vara på NUTS II-nivå med en BNP per capita som understiger 75% av EU:s medeltal. BNP-talet ska beräknas på statistik från de tre senaste åren. I mål 1 ska även de mest avlägsna regionerna inräknas. Dessutom inkluderas de områden som under perioden 1995-1999 har mål 6-status. Kommissionen räknar med att mål 1-områdena år 2006 kommer att beröra cirka 20% av EU:s befolkning.

De regioner som idag har mål 1-status men som inte blir nya mål 1 områden kommer att fasa ut fram till och med år 2005.

Mål 1-områdena bör komma i åtnjutande av samma prioritet som de har nu. Dessa regioner står inför allvarliga problem i fråga om inkomster, sysselsättning, infrastruktur och arbetskraftens kompetensnivå. De nuvarande Mål 6-områdena kommer att inordnas i mål 1 och behandlas "skäligt" när det

gäller tillgången på fondmedel. De mål 6-områden vilkas BNP per invånare ligger under 75 %-tröskeln blir berättigade till oinskränkt mål 1-status. Idag är det endast i Finland som man kan finna mål 6-regioner som uppfyller detta kriterium.

Regeringens linje är att få acceptans för att även norrlandskusten införlivas med nuvarande mål 6-området i det nya mål 1. Finns det redan nu någon klarhet i vad konsekvenserna av en sådan förändring kan innebära?

När Rådet har antagit det nya regelverket kommer Kommissionen att för sjuårsperioden 2000-06 upprätta en förteckning över stödberättigade Mål 1-områden.

Regioner som genomgår en ekonomisk och social omvandling (Det nya mål 2)

EU kommer också i framtiden att understödja ekonomisk och social omvandling i regioner med grava strukturella problem, även inom de rikaste medlemsländerna. Många områdesformer inom EU är i behov av omstrukturering, eftersom basen för deras ekonomi inte är tillräckligt diversifierad. Hit hör områden som är beroende av industri, lantbruk och fiske men också områden som innehåller problematiska stadsmiljöer.

Liksom inom mål 1 bör de svårast drabbade områdena prioriteras högst. Kommissionen bör även fortsättningsvis, i partnerskap med berörda medlemsländer, utse de områden som skall vara stödberättigade. Enkla och tydliga kriterier för vilka områdestyper inom mål 2 som skall komma ifråga för stöd måste utformas.

Kriterier - allmänt

Områden som kan komma i fråga för mål 2 ska vara på NUTS III-nivå. Fördelningen mellan olika typer av områden måste vara rimlig. Som andel av EUs totala befolkning får folkmängden i industri- och servicesektorerna inte överstiga 10 %, i landsbygdsområdena 5 %, i stadsområdena 2 % och i områden beroende av fiske 1 %. Befolkningen i Mål 2-områdena får alltså inte överstiga 18 % av EUs totala folkmängd. Huvuddelen av mål 2-pengarna ska gå till industriregioner och landsbygd. Kommissionen kan på förslag från ett medlemsland ändra i listan över mål 2-områden under år 2003.

Nuvarande mål 2 och 5b-områden som inte motsvarar kriterierna för det nya mål 2 erhåller till slutet av år 2003 ett gradvis nedtrappat stöd.

Kommunförbundet anser att det förutom fasta områdesindelningar enligt det nya mål 2 erfordras ett flexibelt system där mål 2-stöd kan sättas in för de kommuner som drabbas eller kommer att drabbas av strukturuomvandling under programperioden.

Kriterier - industriområden

Industriområden skall definieras på NUTS III-nivå och skall uppfylla följande tre kriterier:

- en arbetslöshet som under de tre senaste åren har varit högre än EU-genomsnittet.
- en procentuellt sett stor andel industriarbetare.
- en markant minskning av arbetsplatser inom industrisektorn.

Kriterierna uppvisar stora likheter med nuvarande mål 2-definition.

Kriterier - landsbygd

Landsbygdsområden skall definieras på NUTS III-nivå och skall uppfylla följande två kriterier:

- antingen en befolkningstäthet som understiger 100 personer per kvadratkilometer, eller en andel sysselsatta inom jordbrukssektorn som är minst dubbel så hög som genomsnittet inom EU.
- antingen att arbetslösheten under de senaste tre åren är högre än EU:s genomsnitt, eller att befolkningen har minskat konstant i området.

En särskild fråga gäller förändringen av EU:s jordbrukspolitik. Vad vi kan se kommer EU att bygga upp ett bidragssystem vid sidan av strukturfonderna som innebär stöd för landsbygdsutveckling. Detta innebär med stor sannolikhet att den redan krångliga tillämpningen av strukturfondernas regelverk blir än mer komplicerad. Vi får i så fall två separata regelverk med liknande syfte.

Kriterier - stadsområden

Stadsområdena måste vara tätbebyggda med en hög arbetslöshet och dessutom måste de möta minst ett av följande kriterier:

- andel långtidsarbetslösa som överstiger genomsnittet i EU
- utpräglat fattiga områden
- dåliga och nedgångna bostäder
- hög kriminalitet
- låg utbildningsnivå

Vi tror att det blir svårt att stödberättiga något av våra stadsområden för detta mål. I stället bör stadsområden kunna bli föremål för insatser enligt nya mål 3.

Kriterier - fiskeområden

Dessa regioner är kustområden där en hög andel av arbetskraften finns inom fiskerieringen och där socio-ekonomiska omvandlingar gör att möjligheterna att försörja sig på fisket minskar.

Arbetsmarknad och sysselsättning (Det nya mål 3)

Det nya mål 3 avser områden som inte omfattas av mål 1 och 2. Mål 3 skall vara en referensram för samtliga åtgärder inriktade mot mänskliga resurser

(human resources) i de olika medlemsländerna. En region kan således endast få medel från ett målprogram. För åtgärder enligt mål 3 kommer medel ur socialfonden att användas. Medlen skall inriktas mot följande insatsområden:

1. Aktiv arbetsmarknadspolitik med förebyggande insatser
2. Hejda och förhindra social utslagning
3. Lärande/träning för att bli "anställningsbar"
4. Möta/underlätta ekonomiska och sociala förändringar hos enskilda och företag
5. Jämlika möjligheter för män och kvinnor

Nya mål 3 skall omfatta samtliga fem områden men betoningen kan växla. Minst 15% av medlen skall användas till vardera område 4 och 5.

Mål 3 bör genomföras flexibelt och med hänsyn tagen till att de olika medlemsländernas arbetsmarknadspolitik och förutsättningarna för denna uppvisar stora olikheter. Regler och åtgärder har därför gjorts översiktliga för att underlätta anpassning till nationella planer och prioriteringar i medlemsstaterna. När Kommissionen bedömer programmen för mål 3-områden ska den även väga in hur medlemslandets nationella plan för sysselsättning (NAP) ser ut. Enligt Amsterdamfördraget är varje medlemsland skyldigt att utarbeta en sådan plan. Avsättningen till pilotprojekt skall utgöra "social risk capital" i arbetsmarknadspolitisk mening med inriktning mot små bidrag till lokala grupper.

Det finns en samstämmig kommunal syn på behovet av det nuvarande mål 4. Inriktningen på arbetsenheter i kommuner och landsting saknar motstycke i de övriga medlemsländerna. Många kommuner anser att det skulle behövas betydligt större tilldelning av EU-bidrag för att mål 4 skall bli intressant på kommunal nivå. Det finns även behov av insatser för att bekämpa arbetslöshet och social utslagning. Insatserna behövs även i stadsområden utanför storstäderna. I detta avseende finns beröringspunkter med det nya mål 2.

Gemenskapsinitiativen

I förslaget till regelverk föreslås tre nya gemenskapsinitiativ (i. st. f. nuvarande tretton):

- transnationell, gränsöverskridande och interregional samverkan för att underlätta en balanserad och harmonisk utveckling i Europa. Ett viktigt inslag i detta initiativ kommer att vara rumslig utveckling (spatial planning).
- landsbygdsutveckling
- transnationell samverkan för att motverka all slags diskriminering på arbetsmarknaden

Kommunförbundet tillstyrker den föreslagna inriktningen av gemenskapsinitiativ och att initiativen resursmässigt prioriteras till förmån för det interregionala och transnationella samarbetet. Medlemsutvidgningen kommer

dels att medföra ökat samverkansbehov mellan länderna kring Östersjön, dels öka kraven på transnationella utvecklingsprojekt.

Av strukturfondernas budget föreslås 5% avsättas till program för gemenskapsinitiativ.

Efter det att regelverket har antagits av ministerrådet kommer Kommissionen att ge ut mer detaljerade guidelines om vad för slags projektverksamhet man önskar ha under de olika initiativen. Varje initiativ ska enbart finansieras av en fond (antingen social, regional eller jordbruk).

Pilotprojekt och teknisk assistans

För pilotprojekt avsätts 0,7% av strukturfondernas budget. Pilotprojektpengarna kan användas för studier, innovativa små projekt och erfarenhetsutbytet. Innovativa projekt ska bidra till nya tänkesätt och nya metoder som kan förbättra det framtida arbetet i målområdena. Varje tema på pilotprojekten skall finansieras av endast en fond.

Kommunförbundet har tidigare föreslagit en utökning av den nuvarande budgetramen på 1% samt ifrågasatt förslaget i Agenda 2000 om att förändra inriktningen mot färre och större projekt. Kommissionens förslag till regelverk innebär alltså att inriktningen av projektverksamheten behålls oförändrad men att resurserna minskas.

0,3% av strukturfondsbudgeten ska användas för tekniskt assistans. Dessa medel kan användas för förstudier (även inkluderat studier av en mer generell karaktär som syftar till att analysera strukturfondernas arbete) och för information till partnerskapet eller allmänheten. Dessutom kan pengar sökas för installation av datoriserade system för styrning och utvärdering.

Frågor om decentralisering, finansiering m.m.

Global Grant

Medlemsstaten, eller ansvarig myndighet, kan i samförstånd med Kommissionen besluta om att delegera styrning och genomförande av en del av ett program till en kommun/region eller till en icke-statlig organisation. Den utvalda institutionen ansvarar då för hela utförandet av en programdel, vilket innebär ekonomiskt ansvar, urval av projekt och allokering av pengar till projekt, samt utvärdering. Programdelen ska helst syfta till att stödja lokala initiativ i en region. För ett gemenskapsinitiativ eller ett pilotprojekt kan Kommissionen besluta att behandla hela programmet som en global grant.

Vi anser att möjligheten att införa Global grants och låta t.ex kommunerna ta ett eget ansvar för delar av ett målprogram, gemenskapsinitiativ eller pilotprojekt bör underlättas. Kommunerna bör avgöra vilka som skall delta från det lokala partnerskapet. Möjligheten till att inrätta Global grants tillämpas f.n endast i mål 6-programmet. I nästa period kan således denna form av subsidiaritet utnyttjas för samtliga tre målprogram.

Regler om nationell medfinansiering

Bidragen från strukturfonderna skall differentieras med hänsyn till följande:

- Svårighetsgraden av specifika problem, särskilt sådana av regional och social natur
- Den finansiella kapaciteten i medlemslandet och dess relativa välståndsnivå samt behovet att undvika utgiftsökningar
- Möjligheterna att utnyttja särskilda former av assistans t.ex lån från EIB (Europeiska Investeringsbanken)

Generellt gäller följande bidragstak:

- Mål 1-regioner: Max 75% av de stödberättigade kostnaderna och minst 50% av de berättigade offentliga utgifterna.
- Andra regioner: Max 50% av de stödberättigade kostnaderna och minst 25% av de berättigade offentliga utgifterna.

För investeringar gäller i princip följande bidragstak:

- Investeringar i infrastruktur - mål 1-regioner: 40% av de stödberättigade kostnaderna; andra regioner: 25%
- Investeringar i företag - mål 1-regioner: 35% av de stödberättigade kostnaderna; andra regioner: 20%

I Kommunförbundets yttrande poängteras att inför nästa programperiod måste finansieringen ordnas på ett radikalt annorlunda sätt. En ökad bidragsprocent är ett sätt att minska trycket på kommunerna och andra offentliga medfinansierare. En höjning av bidragsprocenten har även beslutats av övervakningskommittéerna i vissa målområden. En viktig fråga är vilka bidragstak som kommer att äsättas våra nya målområden. Kommer t.ex mål 1, tillämpad på f.d mål 6, att behandlas med samma status som ett renodlat mål 1? En annan väg som Kommunförbundet föreslår för att minska trycket är att upp till en viss gräns låta näringslivet bidra till den nationella medfinansieringen. Denna fråga behandlas överhuvud taget inte i Kommissionens förslag till regelverk.

Utbetalning av förskott av EU-bidrag

Kommissionen föreslår att högst 10% av det beslutade EU-bidraget får utbetalas när projektet sätts igång.

Förslaget innebär att nuvarande problem med utbetalningarna, åtminstone delvis kan lösas. Enligt de nationella svenska föreskrifterna får inte förskottning av EU-bidrag ske vilket innebär att kommunerna tvångsvis förskottas medel, även till projekt i vilka kommunen inte påtagit sig ansvar i form av medfinansiering

Kopplingar till den nationella regionalpolitiken

Kommissionens förslag till regelverk ställer fler krav på utformningen av medlemsländernas nationella regionalpolitik.

I den regionalpolitiska propositionen "Regional tillväxt - arbete och väl färd" (SOU 1997/98:62) beskrivs flera kopplingar till EU:s strukturpolitik. Det handlar dels om frågor som gäller avgränsningen av stödområden, dels om den föreslagna regionala näringspolitiken (tillväxtavtalen). Vi hänvisar till vårt cirkulär 1998:36.

Organisation och tidsplan

Underlaget för detta avsnitt har hämtats från den särskilda informationskonferens som Kommunförbundet och Landstingsförbundet anordnade den 24 mars på Arlanda. Uppgifterna har hämtats från överdirektör Göran Aldskogius' föredragning.

Förhandlingarna

Förhandlingarna som snart påbörjas sker mellan medlemsländerna samt mellan medlemsländerna och Kommissionen. Ministerrådet fattar besluten om förordningarna och budgeten.

Ministerrådets förhandlingsorganisation består av följande fem organ:

1. Allmänna rådet. Medlemsländernas utrikesministrar.
2. Coreper II. Amassadörerna i medlemsländernas representationer.
3. "Vän-gruppen" (Group des Amis, Friends of the Presidency). Representanter för medlemsländernas representationer och berörda departement/ministerier
4. Tillfälliga/speciella arbetsgrupper. Representanter för medlemsländernas representationer och berörda departement/ministerier.
5. Rådsarbetsgruppen för strukturfondsinsatser. Representanter för medlemsländernas representationer och berörda departement/ministerier.

I den sistnämnda gruppen bereds alla strukturfondsfrågor som berör mål 1, 2 och 3 samt gemenskapsinitiativen.

Organisation i regeringskansliet

Organisationen i regeringskansliet bygger på en ansvarsfördelning mellan fyra departement:

1. Utrikesdepartementet har det övergripande samordningsansvaret.
2. Finansdepartementet ansvarar för EU-budgetfrågorna (de finansiella perspektiven).
3. Jordbruksdepartementet har ansvaret för reformeringen av EU:s jordbrukspolitik.
4. Närings- och handelsdepartementet ansvarar för reformeringen av EU:s regional- och strukturpolitik.

Reformeringen av EU:s regional- och strukturpolitik bereds i en interdepartemental beredningsgrupp under Närings- och handelsdepartementets ledning. I gruppen ingår närmast berörda departement. Ansvarig tjänsteman är överdirektör Göran Aldskogius, Närings- och handelsdepartementet.

Inför alla möten i Ministerrådet utarbetar regeringen instruktioner som bereds gemensamt inom regeringskansliet.

Tidsplan

Förhandlingarna om strukturpolitiken inleds formellt troligen i mitten av april. Någon exakt tidsplan kan inte anges.

Kommissionen hoppas att förhandlingarna skall kunna avslutas i slutet av 1998 eller i början av 1999. Kommissionen kommer därför att parallellt med förhandlingarna i Ministerrådet inleda bilaterala förhandlingar med medlemsstaterna om avgränsningen av målområden och budgetens fördelning på medlemsländerna.

I maj/juni 1999 är det val i medlemsländerna till EU-parlamentet. Är förhandlingarna inte färdiga dessförinnan kommer ett slutligt beslut i ministerrådet att försenas, kanske till senare delen av 1999.

Ordförandeländer är 1:a halvåret 1998 Storbritannien, 2:a halvåret 1998 Österrike, 1:a halvåret 1999 Tyskland, 2:a halvåret 1999 Finland.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Sektionen för arbetsmarknads- och näringslivsutveckling

Lena Thalín

Christer Nyqvist